

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžo/1/2019
Identifikačné číslo spisu: 8014200920
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Petra Příbelská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8014200920.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Petry Příbelskej PhD. a členov senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Milana Moravu, v právnej veci žalobcov: 1. Ing. H.Y., bytom I. a 2. PhDr. C.Y., bytom tamtiež, obaja zastúpení: Mgr. Martin Štoffa, advokát so sídlom Stoličková 4, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Prešov, odbor výstavby a bytovej politiky, so sídlom Námestie mieru 3, 081 92 Prešov, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. OU-PO-OVBP2-2014/16942/36911/ŠSS-KAM zo dňa 16. mája 2014, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 5S/54/2014-61 zo dňa 16. apríla 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 5S/54/2014-61 zo dňa 16. apríla 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. OU-PO-OVBP2-2014/16942/36911/ŠSS-KAM zo dňa 16.05.2014 v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu č. B/2013/18600-Mk zo dňa 20.03.2014 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň zaviazal žalovaného k náhrade trov konania vo výške 938,18 € žalobcovi, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že podstatnou právnou otázkou je, či žalobcovia mali byť účastníkmi konania o povolenie zmeny stavby pod pracovným označením „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111KO Gorkého, Prešov“, ktorá spočívala v nadstavbe a uskutočnení stavebných úprav na existujúcom objekte - administratívnej budove, súpisné číslo 4675, na parc. č. 7819, k.ú. D.. Jednalo sa o výstavbu základňovej stanice verejnej elektronickej siete, ktorej účelom bolo pokrytie okolitého územia signálom verejnej rádiatelefónnej siete v systéme GSM. Správne orgány vec nesprávne právne posúdili, ak pri rozhodovaní o návrhu na obnovu konania neskúmali ich

účastníctvo podľa § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona v spojení s § 139 ods. 2 písm. d/ stavebného zákona, podľa ktorého sú účastníkmi konania aj vlastníci stavby na takom pozemku, ktorý nemá síce spoločnú hranicu s pozemkom, o ktorý v konaní podľa tohto zákona ide, ale jej užívanie môže byť navrhovanou stavbou dotknuté. Stavebný úrad a aj žalovaný ak nekonali so žalobcami ako s účastníkmi konania počas konania o zmene stavby, zasiahli do subjektívnych práv žalobcov. Neobstojí, že žalobcovia mohli podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu. Z výsluchu žalobcov a aj z administratívneho spisu bolo zistené, že sa žalobcovia o tomto konaní dozvedeli až keď bola stavba zrealizovaná. Nesprávne postupoval žalovaný, ak posudzoval účastníctvo len podľa § 85 ods. 2 stavebného zákona. Krajský súd záverom uviedol, že žalobná námietka žalobcov, že je možné skúmať účastníctvo v stavebnom konaní subsidiárne za určitých podmienok aj podľa § 14 správneho poriadku je nedôvodná. Na daný prípad sa vzťahujú ustanovenia § 59 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 139 ods. 2 písm. d/ stavebného zákona.

3. O trovách konania krajský súd rozhodol v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že v konaní úspešným žalobcom náhradu trov konania priznal.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný odvolanie a navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne. Uviedol, že krajský súd nesprávne právne posúdil vec. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu je veľmi stručné a je nepreskúmateľné. Poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Sžp/3/2012 zo dňa 19.12.2012 ohľadom práva účastníka na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

5. Žalovaný poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžo/28/2014 zo dňa 01.04.2015. Správny orgán zistil, že žalobcovia nemali v predchádzajúcom prvostupňovom konaní ukončenom rozhodnutím Mesta Prešov postavenie účastníkov konania a ani toto postavenie nemali mať, nakoľko nespĺňajú kritériá v zmysle § 59 stavebného zákona a s týmito skutočnosťami sa správne orgány vysporiadali v rozhodnutiach. Žalobcovia neboli aktívne legitimovaní na podanie návrhu na obnovu konania vo veci rozhodnutia, ktorým bola povolená zmena v užívaní stavby, spojená so zmenou stavby: „Telekomunikačná stavba na existujúcom objekte administratívnej budovy 1111 KO Gorkého, Prešov.“ Žalobcovia nevyužili možnosť domáhať sa účastníctva v stavebnom konaní. Ak by aj žalovaný pripustil možnosť, že sa žalobcovia dozvedeli o zmene stavby až po právoplatnosti rozhodnutia, nebola pre podanie návrhu na obnovu konania splnená druhá kumulatívna podmienka a to podanie návrhu na obnovu konania účastníkom konania.

6. Žalobcovia sa k odvolaniu žalovaného nevyjadrili.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k právnomu záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné a rozsudok krajského súdu trpí vadami nesprávneho právneho posúdenia veci. Z uvedeného dôvodu preto rozsudkom sp.zn. 5Sžo/176/2015 zo dňa 30.11.2017 napadnutý rozsudok krajského súdu č.k. 5S/54/2014-61 zo dňa 16.04.2015 zmenil tak, že žalobu zamietol. Žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

8. V odôvodnení tohto rozsudku najvyšší súd uviedol, že predmetom súdneho prieskumu bolo výlučne posúdenie otázky, či sú splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania, alebo nie. Najvyšší súd zo súdneho spisu zistil, že krajský súd vôbec neposudzoval, či sú žalobcovia aktívne legitimovaní na podanie návrhu na obnovu konania a či došlo k splneniu zákonných dôvodov pre povolenie obnovy konania. Krajský súd posudzoval výlučne len účastníctvo žalobcov v pôvodnom stavebnom konaní ako podstatnú otázku pre povolenie obnovy konania, čo nie je správne. Z administratívneho spisu mal najvyšší súd za preukázané, že návrh na obnovu konania podali žalobcovia, ktorí neboli účastníkmi pôvodného stavebného konania, resp. konania o povolenie zmeny stavby. Žalobcovia argumentovali tým, že o pôvodnom stavebnom konaní nevedeli a dozvedeli sa o ňom až po právoplatnosti rozhodnutia. Tieto argumenty žalobcov nič nemenia na skutočnosti, že podľa § 62 ods. 1 správneho poriadku, návrh na obnovu konania môže podať len účastník tohto pôvodného konania, nie teda opomenutý účastník. Inštitút opomenutého účastníka, ako je tomu v prípade žalobcov rieši § 250b ods. 2 O.s.p.. Ak teda

žalobcovia mali za to, že správne orgány s nimi mali konať v pôvodnom stavebnom konaní, mali sa obrátiť na súd so žalobou opomenutého účastníka podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., konkrétne § 250b ods. 2 O.s.p.. Nesprávne postupovali žalobcovia, keď namiesto žaloby opomenutého účastníka, obrátili sa na správny orgán s návrhom na obnovu konania, ktorého neboli účastníkmi.

9. Žalobcovia podali dňa 06.03.2018 Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sťažnosť, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 40 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžo/176/2015 <. zo dňa 30.11.2017.

10. Sťažovatelia vo svojej sťažnosti okrem iného uviedli, že prvostupňový súd správne poukázal na to, že správne orgány vec nesprávne právne posúdili, keď pri rozhodovaní o návrhu na obnovu konania podaného žalobcami (sťažovateľmi) neskúmali ich účastníctvo podľa § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona v spojení s § 139 ods. 2 písm. d/ stavebného zákona, podľa ktorého sú účastníkmi konania aj vlastníci stavby na takom pozemku, ktorý nemá síce spoločnú hranicu s pozemkom, o ktorý v konaní podľa tohto zákona ide, ale jej užívanie môže byť navrhovanou stavbou dotknuté. Prvostupňový súd vec správne právne posúdil, keď sa zaoberal otázkou účastníctva sťažovateľov a vyhodnotil, že sťažovatelia mali byť účastníkmi predmetného konania a boli preto oprávnení na podanie návrhu na obnovu konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. c/ správneho poriadku. Najvyšší súd však následne ... zmenil prvostupňové rozhodnutie krajského súdu vo veci samej a žalobu zamietol. Vo svojom odôvodnení pritom uviedol, že predmetom tohto súdneho prieskumu bolo výlučne posúdenie, či sú splnené zákonné podmienky pre povolenie obnovy konania, alebo nie. Posudzovanie otázky účastníctva sťažovateľov v pôvodnom stavebnom konaní ako otázky podstatnej pre povolenie obnovy konania pritom považoval za nesprávne. Najvyšší súd ďalej uviedol, že podľa ustanovenia § 62 ods. 1 správneho poriadku, návrh na obnovu konania môže podať len účastník pôvodného správneho konania, nie teda opomenutý účastník. Podľa najvyššieho súdu sa sťažovatelia mali domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom inštitútu opomenutého účastníka v zmysle § 250b ods. 2 O.s.p. ... Z tohto ustanovenia (§ 62 ods. 1 písm. c/ správneho poriadku) jednoznačne vyplýva, že návrh na obnovu konania môže podať aj ten účastník konania, ktorého príslušný správny orgán za účastníka nepovažoval, hoci účastníkom konania mal byť, a naopak - svojím nesprávnym postupom mu odňal možnosť zúčastniť sa na konaní. Iná interpretácia by úplne potlačila zmysel obnovy konania ako mimoriadneho opravného poriadku. Takýto názor potvrdzuje aj odborná literatúra. Komentár k správne poriadku (Košíčiarová S., Správny poriadok - komentár, Heuréka, 2013, str. 290 a rovnako aj komentár v ASPI) k dôvodu obnovy konania uvedenom v ustanovení § 62 ods. 1 písm. c/ uvádza, že: „Nesprávnym úradným postupom správneho orgánu sa rozumie jeho nezákonný postup - postup v rozpore s procesnoprávnymi normami, ktorý zapríčinil, že účastník konania nemal možnosť uplatniť v konaní všetky svoje procesné práva. Môže ísť o situáciu, keď správny orgán nepriznal osobe postavenie účastníka konania, hoci tak urobiť mal (§ 14 ods. 1), o situáciu keď nezisťoval v správnom konaní všetkých účastníkov konania, porušil povinnosť podľa § 18 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. <., a neupovedomil všetkých účastníkov konania o začatí konania predpísaným spôsobom, alebo tiež o situáciu, keď účastníkovi konania svojím nezákonným postupom sťažil uplatnenie jeho procesných práv (napr. odoprel realizovať jeho právo podľa § 33).“ Tvrdenie najvyššieho súdu, že podľa § 62 ods. 1 správneho poriadku návrh na obnovu konania môže podať len formálny účastník pôvodného správneho konania, a nie aj opomenutý účastník, je jasným nepochopením ustanovenia § 62 správneho poriadku. Právna doktrína k uvedenému totiž zaujala práve opačné a už etablované stanovisko, prezentované napr. aj v komentári k správne poriadku (Potasch, P., Hašanová, J. Zákon o správnom konaní, komentár. 2. vydanie. Bratislava, C. H. BECK 2015), kde sa uvádza: „Podmienka podľa § 62 ods. 1 písm. c/ opäť kumuluje niekoľko predpokladov, ktoré musia byť splnené na to, aby bol naplnený tento dôvod na uskutočnenie nového konania. Ide v zásade o to, že osobe bola odňatá možnosť konať v správnom konaní ako účastník konania. Je preto vždy potrebné exaktne posudzovať to, kto sa považuje za účastníka konania a v situáciách, keď to zákon umožňuje, je vhodné voliť extenzívnejší výklad.“ Navyše, judikatúra súdov považuje otázku skutočného

postavenia konkrétneho účastníka konania za otázku materiálneho posúdenia, a nie formálneho označenia, ako napr. uvádza aj rozhodnutie Najvyššieho správneho soudu ČR, č.k. 7 A 56/2002 <.-54. Inštitút opomenutého účastníka nemožno vnímať ako taký, ktorý by zamedzoval uplatnenie iných právnych prostriedkov nápravy, akou je aj obnova konania v zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 správneho poriadku. Ak má správne súdnictvo pôsobiť subsidiárne voči správne konaniu, potom takáto interpretácia porušovateľa je o to viac nelogická. Oba tieto procesné prostriedky je preto nutné vnímať ako spolupôsobiacie a skôr ako alternatívy pre účastníkov konania, s ktorými správne orgány nekonali ako s účastníkmi napriek tomu, že tak urobiť mali. Napokon žiadne zákonné ustanovenie neumožňuje takýto výklad vzťahu inštitútu obnovy konania a žaloby opomenutého účastníka. Takouto interpretáciou právnych noriem najvyšší súd odňal sťažovateľom možnosť domáhať sa efektívnej ochrany svojich práv a zasiahol tak do ich práva na súdnu ochranu. Preto takáto interpretácia zákonných ustanovení nemôže byť považovaná za ústavne súladnú.

11. Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol vo veci namietaného porušenia práv žalobcov - sťažovateľov nálezom č.k. IV. ÚS 422/2018-46 zo dňa 13.12.2018 tak, že:

- základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžo/176/2015 <. zo dňa 30.11.2017 porušené boli.
- rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5Sžo/176/2015 <. zo dňa 30.11.2017 zrušil a vec vrátil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
- Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uložil povinnosť sťažovateľom uhradiť trovy konania v sume 390,52 € na účet ich právneho zástupcu Mgr. Martina Štoffu, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovet .

12. Ústavný súd Slovenskej republiky v odôvodnení tohto nálezu konštatoval nasledovné:

„Ústavný súd dospel k záveru, že výklad § 62 ods. 1 písm. c/ Správneho poriadku zvolený najvyšším súdom dôsledne nerešpektuje zásadu materiálnej ochrany práv a zásadu ústavne konformného výkladu právnych noriem. V prvom rade ústavný súd akceptuje, že § 62 Správneho poriadku uvádza, že návrh na obnovu konania môže podať účastník konania, čo vedie k prvotnému záveru, že ten, kto v pôvodnom správnom konaní nebol účastníkom konania, t.j. vo formálnom zmysle ten, s kým správny orgán ako s účastníkom konania nekonal, nemôže podať návrh na obnovu konania. Na druhej strane však napr. § 62 ods. 1 písm. c/ Správneho poriadku ustanovuje, že návrh na obnovu konania možno podať, ak nesprávnym postupom správneho orgánu sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní. Uvedené ustanovenie nevymedzuje relevantný rozsah odňatia možnosti zúčastniť sa na konaní - môže teda ísť o čiastočné odňatie účasti napr. v rozsahu nedoručenia rozhodnutia, neprizvania na ústne pojednávanie a pod., alebo môže ísť o odňatie účasti v absolútnom rozsahu, t.j. o nekonanie s niekým ako s účastníkom konania. Uvedená formulácia nasvedčuje záveru, že pojem „účastník konania“ uvedený v § 62 Správneho poriadku ako vecne legitimovanej osoby na podanie návrhu na obnovu konania je potrebné vykladať nie formálne, t.j. ako toho účastníka konania, s ktorým správny orgán v pôvodnom správnom konaní ako s účastníkom konal, ale skôr materiálne, t.j. ako toho, kto je účastníkom konania v zmysle relevantných ustanovení Správneho poriadku alebo ustanovení osobitného zákona, bez ohľadu na to, či s ním správny orgán v pôvodnom konaní ako s účastníkom konal. Tomuto výkladu nebráni ani inštitút žaloby opomenutého účastníka podľa § 250b ods. 2 OSP. <. Materiálny výklad účastníka konania podľa § 62 Správneho poriadku ako vecne legitimovaného subjektu na podanie návrhu na obnovu konania môže vytvoriť stav, keď opomenutý účastník bude mať - v závislosti od ďalších podmienok ? k dispozícii dva právne prostriedky na nápravu ním tvrdenej nezákonnej neúčasti v určitom správnom konaní. Pluralita právnych prostriedkov nápravy tvrdenej nezákonnosti nie je sama osebe neprípustná, a rovnako tak nie je automatickým dôvodom na reštriktívny výklad určitej právnej normy.

V súvislosti s tvrdením sťažovateľov o porušení jeho práv postupom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu v správnom súdnictve je podľa názoru ústavného súdu potrebné poukázať na špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale „len“ preskúmať

zákonnosť ich rozhodnutí a postupov, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy a v súlade s nimi aj rozhodli. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd v zásade nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľov vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu.

Ústavný súd už uviedol, že správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Účelom správneho súdnictva je účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná (porovnaj III. ÚS 502/2015 <.).

Pre ústavný súd v konaní o sťažnosti proti meritórnemu rozhodnutiu v správnom súdnictve nie je prioritne podstatné, v ktorom z jednotlivých typov konaní regulovaných v procesno-právnom predpise prameňom v čl. 46 ods. 4 ústavy je uvedená ochrana subjektívnym právom sťažovateľa poskytovaná. Táto premisa však platí iba vtedy, pokiaľ prípadný chybný (nezákonný) záver správneho súdu o type konania, v ktorom je možné účinnú ochranu subjektívnym právom sťažovateľa poskytnúť, nemá za následok definitívne vylúčenie možnosti sťažovateľa iniciovať začatie iného (v ponímaní správneho súdu) vhodného typu konania v správnom súdnictve s ohľadom na individuálne okolnosti kauzy. Pokiaľ by totiž nezákonný záver správneho súdu o tom, že sťažovateľ podal návrh na taký typ konania v správnom súdnictve, ktorý v jeho prípade neprichádza do úvahy, mal za následok, že sťažovateľ už s ohľadom na objektívne okolnosti (napr. plynutie času) nemôže iniciovať začatie iného typu správno-súdnej ochrany, potom uvedená nezákonnosť rozhodnutia správneho súdu nepochybne vyúsťuje aj do napätia s čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy (III. ÚS 734/2017 <.). Uvedené právne úvahy sú relevantné aj pri konkurencii právnych prostriedkov v systéme správneho súdnictva a právnych prostriedkov v správnom práve ako takom.

Je potrebné tiež zohľadniť, že správne súdnictvo je založené na zásade subsidiarity súdneho prieskumu, čo znamená, že súdna ochrana nastupuje až v okamihu, keď sa účastník správneho konania nemôže domôcť svojich práv v rámci správneho konania (uplatnením prípustných riadnych opravných prostriedkov) (porovnaj m. m. I. ÚS 351/2010 <.).

Najvyšší súd v napadnutom rozsudku dôsledne nerešpektoval ani uvedené východiská uplatňované v systéme správneho súdnictva. Ústavný súd v týchto súvislostiach poukazuje na to, že návrh na obnovu konania sa týkal rozhodnutia stavebného úradu z 10. septembra 2013. V napadnutom rozsudku z 30. novembra 2017 najvyšší súd neakceptoval uplatnenie návrhu na obnovu konania sťažovateľmi a odkázal ich na inštitút žaloby opomenutého účastníka podľa § 250b ods. 2 OSP. <. Vzhľadom na lehotu ustanovenú v § 250b ods. 3 však bolo zrejmé, že v čase, keď najvyšší súd rozhodoval vo veci sťažovateľov, títo už žalobu podľa § 250b ods. 2 OSP <. nemohli účinne uplatniť. Právny výklad, ktorý zvolil najvyšší súd, nerešpektoval ani princíp subsidiarity správneho súdnictva, ktorý možno primerane aplikovať aj vo vzťahu k (možnej) aplikácii mimoriadnych opravných prostriedkov v administratívnom konaní. Postup najvyššieho súdu a právny názor, na ktorom založil svoj rozsudok, viedli priamo k zmareniu ochrany subjektívnych práv sťažovateľov ako adresátov výkonu verejnej správy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že výklad § 62 ods. 1 písm. c/ Správneho poriadku najvyšším súdom v napadnutom rozsudku bol arbitrárny a formalistický, nerešpektoval zásadu materiálnej ochrany práv a zásadu ústavne konformného výkladu právnych noriem a mal za následok porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd preto rozhodol, že najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 30. novembra 2017 porušil základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 40 ústavy,

práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sa ústavný súd riadil princípom minimalizácie svojich zásahov do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy preskúmané (IV. ÚS 303/04 <, IV. ÚS 64/2010 <., IV. ÚS 100/2014 <.), ktorý vyplýva z jeho subsidiárneho postavenia pri ochrane základných práv a slobôd. Vychádzal pritom v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. II. ÚS 182/06 <., IV. ÚS 311/08 <.) z toho, že v nadväznosti na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a zrušením tohto rozsudku sa otvára priestor na to, aby sa najvyšší súd v ďalšom konaní sám vysporiadal s ochranou uvedených práv.

Ústavný súd preto v tejto časti sťažnosti sťažovateľov, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych práv účastníkov konania pred ich ochranou v konaní pred ústavným súdom, nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu)".

13. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a/ právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b/ konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

14. Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech.

16. Predmetom súdneho prieskumu bolo rozhodnutie žalovaného č. OU-PO-OVBP2-2014/16942/36911/ŠSS-KAM zo dňa 16.05.2014 v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa č. B/2013/18600-Mk zo dňa 20.03.2014, ktorým zastavil konanie o návrhu na obnovu konania podľa § 30 ods. 1 písm. a/ správneho poriadku vo veci rozhodnutia Mesta Prešov pod č. B/2013/12816-Mk zo dňa 10.09.2013.

17. V predmetnej veci bolo potrebné zaujať právny názor k otázke účastníctva žalobcov v správnom konaní, t.j. vyhodnotiť, či žalobcovia mali byť účastníkmi predmetného konania a boli oprávnení na podanie návrhu na obnovu konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. c/ správneho poriadku.

18. Podľa § 62 ods. 1 písm. c/ správneho poriadku, konanie pred správnym orgánom ukončené rozhodnutím, ktoré je právoplatné, sa na návrh účastníka konania obnoví, ak nesprávnym postupom správneho orgánu sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní, ak to mohlo mať podstatný vplyv na rozhodnutie a ak sa náprava nemohla urobiť v odvolacom konaní.

19. Podľa § 63 ods. 3 správneho poriadku návrh sa podáva na správnom orgáne uvedenom v odseku 1 v lehote 3 mesiacov odo dňa, keď sa účastník dozvedel o dôvodoch obnovy, najneskôr však do 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia; v rovnakej lehote môže správny orgán obnovu konania nariadiť. Zmeškanie lehoty (§ 28) nemožno odpustiť.

20. Nesprávnym postupom správneho orgánu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť zúčastniť sa na konaní, sa rozumie prípad, keď sa účastníkovi vôbec odoprelo toto jeho postavenie (§ 14), alebo mu nebola daná možnosť uplatniť svoje práva alebo právom chránené záujmy.

21. Odvolací súd poukazuje na vyššie citované zákonné ustanovenia a právny názor vyslovený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. IV. ÚS 422/2018-46 zo dňa 13.12.2018, konštatuje, že pri výklade ustanovenia § 62 ods. 1 písm. c/ správneho poriadku je potrebné rešpektovať zásadu materiálnej ochrany práv a zásadu ústavne konformného výkladu právnych noriem. Je pravdou, že predmetné zákonné ustanovenie môže zväzdať k právnemu záveru, že ten, kto nebol účastníkom konania vo formálnom zmysle, nemôže byť ani aktívne legitimovaným subjektom na podanie návrhu na obnovu konania. Podľa § 62 ods. 1 písm. c/ správneho poriadku však návrh na obnovu konania možno podať, ak sa nesprávnym úradným postupom správneho orgánu účastníkovi odňala možnosť zúčastniť sa na konaní. Pojem účastník konania, ktorý je vymedzený v ustanovení § 62 správneho poriadku ako osoby vecne legitimovanej na podanie návrhu na obnovu konania nemožno interpretovať striktne formálne (tak, ako tomu bolo v preskúmvanej veci, keď správne orgány žalobcov nepovažovali za osoby aktívne legitimované na podanie návrhu na obnovu konania z titulu, že sa s nimi nekonalo ako s účastníkmi v správnom konaní), ale je potrebné oprieť sa o materiálny výklad, v zmysle ktorého sa účastníctvo v konaní priznáva podľa ustanovení správneho poriadku alebo osobitného zákona, bez ohľadu na to, či s týmto subjektom správny orgán ako s účastníkom konal. Výkladom ustanovenia § 62 ods. 1 písm. c/ správneho poriadku je preto potrebné dospieť k záveru, že návrh na obnovu konania môže podať aj ten účastník konania, ktorého príslušný správny orgán za účastníka nepovažoval, hoci účastníkom konania mal byť, a naopak - svojím nesprávnym postupom mu odňal možnosť zúčastniť sa na konaní. Iný výklad tohto ustanovenia by úplne poprel. zmysel obnovy konania ako mimoriadneho opravného poriadku.

22. Odvolací súd preto s poukazom na vyššie uvedené dospel k záveru, že krajský súd vec správne právne posúdil, keď zaoberajúc sa otázkou účastníctva žalobcov vyhodnotil, že žalobcovia mali byť účastníkmi predmetného konania a preto boli osobami aktívne legitimovanými na podanie návrhu na obnovu konania v zmysle § 62 ods. 1 písm. c/ správneho poriadku.

23. Vzhľadom na to, že žalovaný v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by spochybnil správnosť záverov krajského súdu, odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. za použitia § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., keď účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Žalobcom napriek úspechu vo veci trovy odvolacieho konania nevznikli a žalovanému správne orgánu náhrada trov konania zo zákona neprináleží.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.